

Polititilbageholdelser og mindretal: Forståelse og forebyggelse af diskriminerende etnisk profilering

I henhold til artikel 21 i [Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder](#) er det forbudt at forskelsbehandle på grund af bl.a. race og etnisk oprindelse.

Diskriminerende etnisk profilering i EU

Når etnisk profilering bruges som en undersøgelsesteknik i forbindelse med lovhåndhævelse, betegnes det ofte "kriminalitetsprofilering". I denne type profilering bruges der indikatorer såsom fysiske træk, udseende og adfærd til udarbejdelsen af en "beskrivelse af mistænkte". Disse indikatorer kan omfatte etnisk oprindelse, beklædningsstil eller frekventerede steder.

Profilering bliver ulovlig, når det er diskriminerende.

Etnisk profilering bliver diskriminerende:

- når en person behandles mindre positivt end andre, der er i en tilsvarende situation, f.eks. ved at udøve politibeføjelser såsom tilbageholdelse og kropsvisitering
- når beslutningen om at udøve politibeføjelser udelukkende eller hovedsagelig er baseret på personens race eller etniske oprindelse.

Hvorfor er diskriminerende etnisk profilering ulovlig?

Direkte diskrimination på grund af race eller etnisk oprindelse er ulovlig. Dette er et princip i international lov og indgår i EU's charter om grundlæggende rettigheder.

Hvis politiet udøver sine beføjelser over for enkeltpersoner *udelukkende eller hovedsagelig* på grund af deres race eller etniske oprindelse, er profilering diskriminerende.

For at undgå, at en beslutning om at udøve politibeføjelser bliver betragtet som diskriminerende, skal den være baseret på andre faktorer og ikke blot en persons race eller etniske oprindelse. Dette gælder endog, hvis race eller etnisk oprindelse er relevant for den pågældende operation eller politik.

Etnisk statistik i EU

De fleste EU-medlemsstater udarbejder ikke statistiske oplysninger om udøvelse af politibeføjelser på grundlag af race eller etnisk oprindelse. Sådanne oplysninger kan bruges som hjælp til at forebygge diskrimination.

Det største problem ved at indsamle sådanne data er den udbredte opfattelse i nationale institutioner af, at dette ville være uforeneligt med reglerne om beskyttelse af privatlivets fred, især om beskyttelse af personoplysninger. Men det er ikke tilfældet, hvis der træffes tilstrækkelige foranstaltninger til at sikre, at privatlivets fred beskyttes.

Statistiske data om etnisk oprindelse – som ikke muliggør identifikation af enkeltpersoner – kan læses sammen med data om, hvorvidt en tilbageholdelse foretages, fordi en person foretager en ulovlig handling, eller fordi tilbageholdelsen hindrede en sådan handling i at blive begået. I tilfælde af uforholdsmæssigt store forskelle mellem antallet af tilbageholdelser af personer fra bestemte mindretal og antallet af forbrydelser, der spores eller forebygges, kan dette tyde på, at der er lagt for stor vægt på race eller etnisk oprindelse som kriterium, og at der derfor er tale om diskrimination.

Det Forenede Kongerige er den eneste EU-medlemsstat, som systematisk indsamler politidata om tilbageholdelser og oplysninger om de tilbageholdtes etniske baggrund. Disse data er offentligt tilgængelige og kan derfor bidrage til at sikre politiets ansvarlighed.

Politiets succes som en "offentlig ydelse" hænger sammen med, hvordan de forskellige samfundsgrupper behandles, og hvordan de føler sig behandlet af politiet. Gode relationer med politiet og tillid til tjenesten fører til flere anmeldelser af lovovertrædelser.

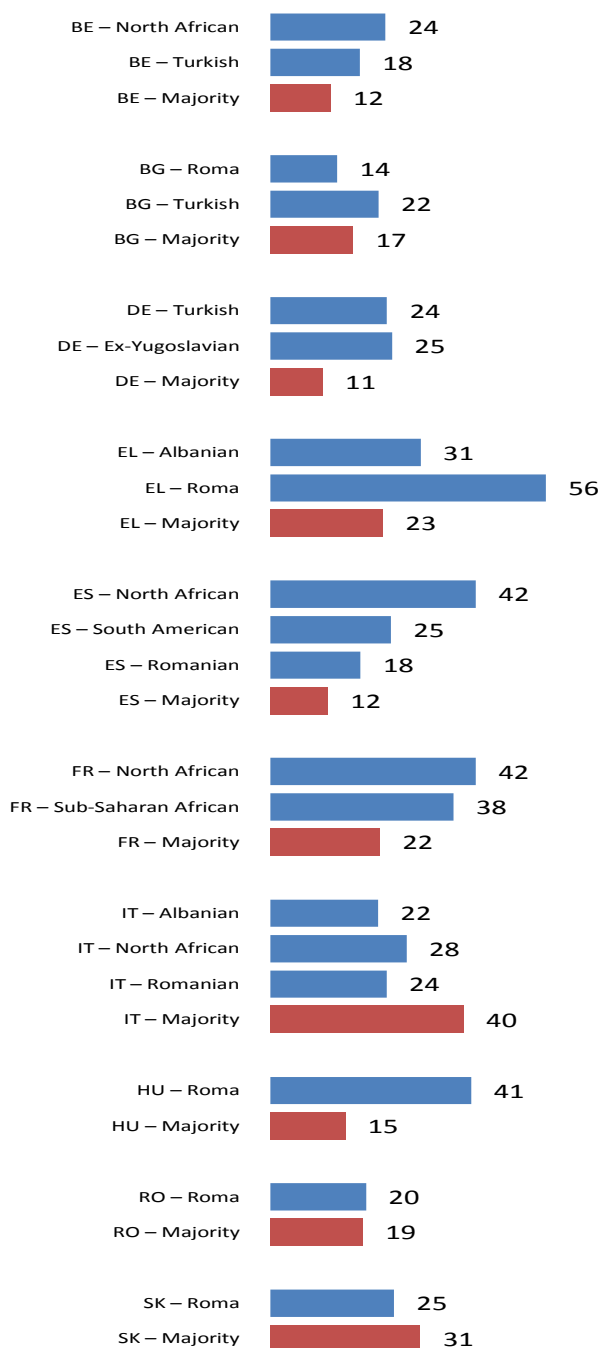
EU's mindretals erfaringer med politiet

[EU-MIDIS](#), den første EU-dækkende undersøgelse, hvor indvandrere og etniske mindretalsgrupper bliver spurgt om deres erfaringer med diskrimination og represalier i hverdagen viser, at:

- Mindretal blev tilbageholdt oftere end de flertalsgrupper, der bor i samme nabolag, i Belgien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig og Ungarn. Dette var ikke tilfældet i Slovakiet, Bulgarien, Italien og Rumænien.

Figur 1

Tilbageholdt af politiet inden for de seneste 12 måneder (%) (af alle respondenter)

(NB: Kun i 10 af de 27 EU-medlemsstater er der foretaget sammenligninger mellem politiets tilbageholdelser af mindretals- og flertalsgrupper)

Landeforkortelser:

BE = Belgien, BG = Bulgarien, DE = Tyskland, EL = Grækenland, ES = Spanien, FR = Frankrig, IT = Italien, HU = Ungarn, RO = Rumænien, SK = Slovakiet.

- Nogle mindretalsgrupper er særlig udsat for at blive tilbageholdt af politiet. I Grækenland var romaer f.eks. gennemsnitligt blevet tilbageholdt af politiet næsten seks gange i løbet af de foregående 12 måneder.

- Der er en tendens til, at respondenter fra flertalsgrupper synes, at politiet opfører sig respektfuldt over for dem, mens respondenterne fra mindretalsgrupper anfører, at politiet ikke udviser respekt over for dem.

I Belgien fandt 85 % af respondenterne fra flertalsgruppen således, at politiet optrådte respektfuldt over for dem i forbindelse med deres seneste tilbageholdelse sammenlignet med 42 % af de nordafrikanske respondenter og 55 % af de tyrkiske respondenter.

- Mindretalsgrupper, som oplever, at de tilbageholdes af politiet på grund af deres etniske oprindelse eller indvandrerbaggrund, har mindre tillid til politiet end mindretal, som blev tilbageholdt og ikke mente, at det skyldtes, at de kom fra et mindretal.

- Hvert andet offer fra et mindretal, som havde været udsat for et overgreb, en trussel eller grov chikane, sagde, at de ikke havde anmeldt det til politiet, fordi de ikke havde tillid til, at politiet ville gøre noget ved det.

Baggrund

Agenturet for Grundlæggende Rettigheder har offentliggjort to rapporter om polititilbageholdelser og minoriteter:

- **EU-MIDIS Data in Focus Report: Police Stops and Minorities** (oktober 2010)
- **Understanding and preventing discriminatory ethnic profiling: a Guide** (oktober 2010)

Agenturet interviewede 23 500 respondenter fra indvandrergrupper og etniske mindretal i personlige interviews med spørgeskemaer i alle 27 EU-medlemsstater i løbet af 2008. Yderligere 5 000 personer fra flertalsgrupper, der bor i samme område, blev interviewet i Belgien, Bulgarien, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Italien, Rumænien, Slovakiet og Spanien med henblik på sammenligninger af de væsentligste resultater.

Væsentligste resultater fra EU-MIDIS findes på www.fra.europa.eu